

економічну доцільність, безпеку та стабільність даної моделі, що має вирішальне значення для подальшого розвитку сектору та загальної економіки.

[1]. Техніка матеріальних потоків логістичних систем : навч. посіб. / О. В. Григоров, Г. О. Аніщенко, В. В. Стрижак та ін. – Харків : НТУ «ХПІ», 2018. – 496 с.

[2]. Економічна правда «Економічні підсумки 2023 року та завдання на 2024 рік» URL:<https://www.epravda.com.ua/columns/2024/01/1/708280/>.

[3]. Журнал Forbes Ukraine URL:<https://forbes.ua/inside/viyna-koshtue-ukrzeliznitsi-do-3-mlrd-grn-shchomisyatsa-yak-ne-zupinitis-pid-rosiyskimi-obstrilami-ta-vtrativshi-bilshe-polovini-dokhodiv-velike-intervyu-z-oleksandrom-kamishininim-10062022-6507>.

[4]. Інструктивні вказівки з організації вагонопотоків на залізницях України [Текст]: офіц. текст – К.: Мін-во транспорту та зв'язку України, Державна адміністрація залізничного транспорту України, головне управління перевезень. – 2005. – 99 с.

[5]. Інструкція з оперативного планування поїзної і вантажної роботи на залізницях України: [Текст]: офіц. текст: [прийнято та надано чинності наказом Укрзалізниці від 15 грудня 2004 р № 969-ЦЗ]. – К.: Мін-во транспорту та зв'язку України, Державна адміністрація залізничного транспорту України, головне управління перевезень. – 2004. – 48 с.

УДК 656.223: 629.463

ФОРМУВАННЯ ТРАНСПОРТНОГО ПРОЦЕСУ ЗАЛІЗНИЦЬ В УМОВАХ СТВОРЕННЯ ЄДИНОГО ЛОГІСТИЧНОГО ЦЕНТРУ

FORMATION THE RAILWAY TRANSPORTATION PROCESS UNDER THE MAIN LOGISTICS CENTER CREATION

Д-р. техн. наук Д. В. Ломотько

Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)

D. V. Lomotko, Dr. (Tech.)

Ukrainian State University of Railway Transport (Kharkiv)

Стабільність та зростання показників діяльності вітчизняної економіки в значній мірі залежить від ефективності транспортної галузі та гнучкості логістичної діяльності усіх підприємств. Серед основних видів транспорту залізничний має багато переваг, тому успішно використовується в процесі вантажоперевезень у сучасних складних умовах в країні. Необхідність реформування підходів до функціонування логістичної системи в наші дні зумовлена насамперед зростаючим пріоритетом глобальних тенденцій до підвищення надійності постачань, ефективності управління логістичними процесами, підвищення відповідальності перевізників й транспортних операторів, захисту інфраструктури та навколишнього середовища. Крім цих факторів, слід

враховувати шкідливий вплив важких транспортних засобів на навколишнє середовище, на стан автодоріг, наявність шумового та інших параметричних видів забруднення тощо. Враховуючи тенденцію країн ЄС до мінімізації автомобільних перевезень вантажів, ефективність логістичних центрів на базі залізничних транспортних одиниць ще більше зросте [1]. Це визначає один із стратегічних напрямів трансформації національної транспортної логістики та інтелектуалізація технологічного процесу усіх видів транспорту.

Ефективність логістичної діяльності забезпечується розвитком її складових, зокрема транспортного процесу, процесів прогнозування та управління шляхом формування гнучкого виробничо-транспортного логістичного ланцюга [2]. Одним із шляхів реалізації цього підходу є впровадження технологій інтермодальних перевезень з використанням прискорених контейнерних поїздів, комплексної механізації та інтелектуалізації технічних процесів, розвитку термінальної мережі для забезпечення безперешкодного переміщення вантажів через транспортні вузли та державні кордони. У рамках залізничної логістичної системи можуть функціонувати такі складові, як окремі транспортні та виробничі компанії [3], вантажні комплекси типу «сухий порт», і навіть логістичні центри, що працюють на єдиний економічний результат. Методологія логістичних систем у цих умовах має ґрунтуватися на синхронізації з виробничими процесами на підприємствах, що відправляють і приймають вантажі. Цього можна досягти шляхом раціоналізації та впорядкування розподілу вантажо- та вагонопотоків на шляху від виробника до кінцевого споживача з урахуванням рентабельності, продуктивності та ефективності всієї системи управління виробничо-транспортними логістичними ланцюгами.

Залізничний транспорт є важливою складовою інтегрованого транспортного комплексу України, це - найрозвиненіша та найрозгалуженіша інфраструктура транспортної мережі України, що охоплює всі регіони стратегічного й економічного значення, а також міжнародні транспортні коридори. Потужні інфраструктурні, технологічні та інформаційні ресурси, які є в розпорядженні АТ "Укрзалізниця" у всіх регіонах країни, бажано використати як базу для створення великих логістичних центрів та кластерів. На цій базі має бути створено єдиний логістичний центр управління транспортними процесами. Вертикальна структура, що складається єдиного логістичного центру, великих логістичних центрів у промислових агломераціях та регіональних (локальних) логістичних центрів у пунктах трансформації вантажопотоків має стати невід'ємною частиною транспортної системи країни. При цьому залізнична галузь зможе відігравати домінуючу роль в управлінні вантажопотоками всього транспортного комплексу країни.

Таким чином, структурно національна логістична система має бути

трирівневою. Це відповідає концептуальним засадам реформування АТ "Укрзалізниця", зокрема процесам створення об'єднаних структурних підрозділів (технології перевезень, роботи станцій, пунктів концентрації обробки документів, центрів управління рухом тощо). Формування транспортного процесу залізниць в умовах створення єдиного логістичного центру може розв'язати одразу багато стратегічних задач, зокрема підвищення надійності та гнучкості ланцюгів постачань, максимізацію фінансових результатів для всіх учасників логістичного процесу та зниження шкідливого впливу на навколишнє середовище.

[1] Lomotko, D., Ohar, O., Kozodoi, D., Barbashyn, V., Lomotko, M. (2023). Efficiency of "Green" Logistics Technologies in Multimodal Transportation of Dangerous Goods. Smart Technologies in Urban Engineering. STUE 2022. Lecture Notes in Networks and Systems, vol 536. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-031-20141-7_74

[2] Бутько Т.В., Ломотько Д.В. Методологічний підхід до формалізації процесу функціонування великих динамічних систем залізничного транспорту // Зб. Наукових праць УкрДАЗТ. – Випуск 85. Харків, 2007. – с.25-34.

[3] Огар, О. М., Ломотько, Д. В., Шелехань, Г. І. І Ломотько, М. Д. Формування системного підходу до організації доставки вантажів залізничною компанією-перевізником регіонального типу. Транспортні системи та технології перевезень, №26, 2023.- с. 61–67. doi: 10.15802/tstt2023/293354.

УДК 656.2

**АНАЛІЗ ПЕРЕВАГ І НЕДОЛІКІВ ДІЮЧИХ ФУНКЦІЙ
АВТОМАТИЗОВАНИХ СИСТЕМ АТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ» ДЛЯ
РОЗПОДІЛУ ПРОПУСКНОЇ СПРОМОЖНОСТІ ЗАЛІЗНИЧНОЇ
ІНФРАСТРУКТУРИ**

**ANALYSIS OF THE ADVANTAGES AND DISADVANTAGES OF THE
CURRENT FUNCTIONS OF AUTOMATED SYSTEMS OF JSC
"UKRZALIZNYTSIA" FOR THE DISTRIBUTION OF RAILWAY
INFRASTRUCTURE CAPACITY**

I.I. Mytrofanova, D.S. Loran

¹*Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)*

I.I. Mytrofanova, D.S. Loran

¹*Ukrainian State University of Railway Transport (Kharkiv)*

Автоматизовані системи управління та планування залізничними перевезеннями є ключовими при підвищенні ефективності та якості обслуговування. Ці системи дозволяють оптимізувати планування маршрутів і розкладів, забезпечують ефективне використання рухомого